

Tungt och viktigt i befriande triptyk

Den koloniala och queera motståndsrörelsen knyts ihop med klasskamp i enad front i Ögonblicksteaterns Vahák.

Ett digitalt rum, en teatersalong och ett uppblåsbart tält – se där den triptyk som utgör Ögonblicksteaterns uppsättning Vahák.

Och där innanför? Queera begär och kolonialt förtryck. Sexuella och etniska minoriteteters utsatthet och befrielse. Och ett steg till: det dubbla förtryck som drabbar den som utgör en minoritet inom minoriteten.

Tungt stuff. Viktiga frågor. Superambitiöst projekt.

Det digitala rummet är en bildskärm som visar Brottsplats Sverige. Sex orter är utsatta på en karta, från Landskrona till Kiruna. Här har rasbiologin fått fritt spelrum; samiska skallar har mätts, land har stulits, romer fördrivits, kvinnor tvångssteriliserats, transsexuella könskorrigerats.

Datorsajten är öppen. Vi uppmanas spåra och markera nya brottsplatser, från förr eller nu.

I den trånga teatersalongen är bänkarna vända åt olika håll. Någon "scen" finns inte. Fyra skådespelare sitter vid var sin vägg. Vi hör röster, tvingas vända oss om för att se vem som talar. Oftast är det ingen, rösten är inspelad. Den läser fragment ur berättelser om förbjuden kärlek, om att våga komma ut, om att vara instängd i ett kön.

Då och då tvingas vi i publiken byta bänk. Varför? Jag vet inte riktigt. Men osäkerheten, rösterna från olika håll, instängdheten, Karin Dreijers dova musik – kanske det är så här de sexuellt utstötta upplever sin omgivning?

En del röster vänder sig till en viss Kate. Det visar sig vara den genusöverskridande artisten Kate Bornstein, författare till bland annat boken Hello, Cruel world: 101 Alternatives to Suicide for Teens, Freaks an Other Outlaws.

Några av hennes 101 alternativ till självmord citeras under föreställningen och till slut, som en hyllning, får hon själv komma till tals på ett videoklipp.

Därefter lämnar vi salongen, går ut i världen och in i ett rosa tält. Där inne bjuds det på ett agitatoriskt tal, nästan i formen av en rap, till ackompanjemang av en jojk. I talet knyts trådarna samman, den koloniala och queera motståndsrörelsen med den övergripande kampen mot klassamhället.

En enad front med andra ord.

Talet har en bit att gå från teori till praktik – men det känns befriande. Inte minst med tanke på att jag nog upplevde triptykens första del som alltför föreläsande och dess mittparti som något överarbetat.

Anders Sjögren

Publicerad 2015-09-18 08:47:04
av Västerbottens Kuriren